Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Natura 2000-beheerplan Veerse Meer

Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Plan-Milieueffectrapport

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat
Datum	Mei 2026
Status	Definitief

Foto voorkant: Luchtfoto Veerse Meer (® Rijkswaterstaat)

Inhoud

- Samenvatting 4

1 Inleiding 6
1.1. Waarom een (nieuw) Natura 2000-beheerplan? 6
1.2. Plan-MER-plicht voor een Natura 2000-beheerplan 6
1.3. Milieueffectrapportage (mer) 7
1.4. Initiatiefnemer en bevoegd gezag 7
1.5. Leeswijzer 7

2 Natura 2000-beheerplan 8
2.1 Waarom een Natura 2000-beheerplan 8
2.2 Wat wordt besloten in een Natura 2000-beheerplan? 8

3 Natura 2000-beheerplan Veerse Meer 9
3.1 Gebiedsbeschrijving Natura 2000-gebied 9
3.2 Algemene opgaven en kernopgaven 10
3.3 Instandhoudingsdoelstellingen 11
3.4 Huidige situatie 12
3.4.1 Broedvogels 13
3.4.2 Niet-broedvogels 15
3.5 Probleemanalyse: knelpunten 16
3.5.1 Broedvogels: moerasbroedvogels en kustbroedvogels 16
3.5.2 Niet-broedvogels: viseters 16
3.5.3 Niet-broedvogels: eenden, ganzen en zwanen 17
3.5.4 Niet-broedvogels: steltlopers 17
3.6 Oplossingsrichtingen 18
3.7 Herstelopgaven Natura 2000-gebieden 19

4 Uitgangspunten MER 21
4.1 Relevante wet- en regelgeving en beleidskaders 21
4.2 Plan- en studiegebied 22
4.3 Referentiesituatie voor milieugevolgen 22
4.3.1 Zichtjaar 22
4.3.2 Huidige situatie 23
4.3.3 Autonome ontwikkelingen 23

5 Plan van Aanpak voor het MER 25
5.1 Totstandkoming alternatieven 25
5.2 Onderzoekthema's effectbeoordeling (reikwijdte en detailniveau) 26
5.3 Beoordelingsmethodiek 28

6 Vervolgproces en procedure 29
6.1 Voorbereiding vaststelling Natura 2000-beheerplan 29
6.2 Participatie NRD 29
6.2.1 Zienswijzen NRD 29
6.2.2 Advies Commissie voor de milieueffectrapportage 30
6.3 Communicatie richting omgeving 30

Samenvatting

1. Inleiding

Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland wordt een beheerplan gemaakt. In dit plan staat wat er nodig is om de natuur te beschermen en te verbeteren. Het gaat bijvoorbeeld over leefgebieden, planten en dieren die in het gebied voorkomen. Rijk en provincies maken deze plannen samen met natuurorganisaties, gebruikers en andere betrokkenen. Zo zorgen we ervoor dat natuur en mens goed samen kunnen gaan. Voor het opstellen van een nieuw Natura 2000-beheerplan voor het Veerse Meer is een milieueffectrapport (MER) nodig. De eerste stap voor dit rapport is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In deze notitie staat welke milieueffecten worden onderzocht en hoe dit wordt gedaan. De NRD geeft iedereen de kans om vroeg mee te denken over het milieueffectonderzoek.

2. Over het Veerse Meer

Het Veerse Meer was onderdeel van de Zeeuwse Delta. Na de aanleg van de Zandkreekdam en later de Veerse Dam verdwenen eb en vloed uit het gebied. Sindsdien is het Veerse Meer een brakwatermeer zonder getijden en is een deel van het voorheen ruim 2.000 ha grote schorgebied nu permanent droog komen te liggen. In het meer liggen zandbanken en kleine eilanden. Op ondiepe plaatsen langs de oevers komen moerasvegetaties voor.

Het Veerse Meer is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn vanwege de volgende omstandigheden:

- De aanwezigheid van een uitgestrekt brakwatermeer met eilanden dat als geheel leefgebied vormt van een aantal Vogelrichtlijnsoorten.
- Het watergebied het leefgebied vormt van Vogelrichtlijnsoorten en fungeert als broedgebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere beschermde vogelsoorten.

3. Natuurdoelen

In Natura 2000-gebieden gelden doelen voor het beschermen van planten en dieren. Er zijn twee soorten doelen:

- Behoud: de natuur mag niet slechter worden.
- Verbetering of uitbreiding: de natuur moet beter worden dan het nu is.

De huidige situatie van de natuur is in kaart gebracht. Hierbij is gekeken naar:

- de grootte en kwaliteit van leefgebieden;
- het aantal vogels en andere beschermde dieren.

Voor sommige soorten en gebieden is weinig informatie. Bij behoud worden de doelen vaak gehaald. Voor zes vogelsoorten worden de doelen niet gehaald. In een extra document, de Doeluitwerking, staat waarom doelen niet worden gehaald. Ook staan hierin mogelijke oplossingen. In de volgende stap worden deze oplossingen besproken met betrokkenen.

4. Wat wordt in het milieueffectrapport (MER) onderzocht?

Het MER laat zien wat de gevolgen zijn van het beheerplan voor de natuur in en rondom het Natura 2000-gebied. In het rapport wordt gekeken naar:

- Wat er gebeurt als het beheerplan niet wordt uitgevoerd (de referentiesituatie);
- Welke maatregelen mogelijk zijn om de natuurdoelen te halen;
- Wat de effecten van die maatregelen zijn.

Het rapport vergelijkt verschillende maatregelen. Het beheerplan geldt voor zes jaar. Niet alle doelen kunnen in die periode worden gehaald.

Daarom is dit waar we naartoe willen:
- Zo snel mogelijk voldoen aan behoud.
- In 2030 is 30% verbeterd;
- In 2040 is dat 60%, en in 2050 90%.

5. Hoe gaat het verder?

De NRD is gepubliceerd zodat iedereen weet dat het mer-proces is gestart. Na publicatie hadden mensen zes weken de tijd om te reageren op de NRD. Er zijn meerdere inloopspreekuren geweest waar mensen vragen konden stellen. Deze werden aangekondigd via een nieuwsbrief en de website www.rwsnatura2000.nl.

Rijkswaterstaat maakt na de NRD het plan-MER en het beheerplan. Deze rapporten worden tegelijk gepubliceerd. Iedereen kan daarop reageren. Rijkswaterstaat organiseert het proces. Samen zorgen we voor een goed en gedragen beheerplan voor de Grevelingen. Rijkswaterstaat praat met organisaties, deskundigen, en andere betrokkenen. De ministers van Infrastructuur & Waterstaat en van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur én Gedeputeerde Staten van Zeeland stellen het plan vast.

Alle informatie wordt gedeeld via nieuwsbrieven, de website (www.rwsnatura2000.nl) en spreekuren.

1 Inleiding

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het plan-milieueffectrapport (plan-MER) ten behoeve van de actualisatie van het Natura 2000-beheerplan Veerse Meer. In de NRD wordt de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van de procedure voor het plan-MER afgebakend. De milieueffectrapportage (mer) heeft tot doel het milieubelang vroegtijdig en volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over de te nemen maatregelen in het Natura 2000-beheerplan.

De NRD vormt de onderzoeksopzet voor de plan-MER en bevat de volgende elementen:
- Het ‘waarom’ van de plan-MER.
- Een korte gebiedsbeschrijving.
- De te onderzoeken alternatieven in het MER.
- De te onderzoeken milieueffecten in het MER.
- De manier van effectbepaling.

1.1. Waarom een (nieuw) Natura 2000-beheerplan?

In maart 2016 stelde de minister van Infrastructuur en Waterstaat (minister van I&W) het Natura 2000-beheerplan Deltawateren vast voor zeven Natura 2000-gebieden – waaronder het Veerse Meer (Staatscourant 2016, 60065). De looptijd van dit beheerplan werd in oktober 2022 verlengd met de maximale periode van zes jaar. In 2028 verstrijkt de looptijd. Rijkswaterstaat start daarom het proces om een nieuw beheerplan op te kunnen stellen, zodat deze (uiterlijk) in 2028 kan worden vastgesteld. U leest hierover meer in hoofdstuk 2.

In tegenstelling tot het Natura 2000-beheerplan Deltawateren uit 2016, stelt Rijkswaterstaat nu voor ieder Natura 2000-gebied een afzonderlijk beheerplan op. Dit betekent dat er één Natura 2000-beheerplan volgt voor het Veerse Meer.

1.2. Plan-MER-plicht voor een Natura 2000-beheerplan

De plan-MER ondersteunt de overheid bij strategische afwegingen over wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma’s, zoals een omgevingsvisie, programma en omgevingsplan (Artikel 16.43 lid 2 van de Omgevingswet).

Een beheerplan voor Natura 2000-gebieden is in de Omgevingswet aangemerkt als een verplicht programma (Artikel 3.8, derde lid en artikel 3.9, derde lid, van de Omgevingswet). Een plan-MER is verplicht wanneer:
- Het Natura 2000-beheerplan kaders stelt voor te nemen besluiten voor mer-plichtige of beoordelingsplichtige projecten.
- In het Natura 2000-beheerplan activiteiten worden opgenomen waarvoor een passende beoordeling moet worden opgesteld omdat sprake is van activiteiten met mogelijke significante gevolgen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied.
- Of; het Natura 2000-beheerplan kaders stelt voor te nemen besluiten voor andere projecten met mogelijke aanzienlijke milieueffecten (Artikel 16.36 van de Omgevingswet).

Voor het Natura-2000 beheerplan voor het Veerse Meer geldt een mer-plicht, omdat in het beheerplan mogelijk activiteiten worden opgenomen waarvoor een passende beoordeling nodig is.

1.3. Milieueffectrapportage (mer)

De maatregelen die in het Natura 2000-beheerplan worden vastgelegd kunnen naast effecten op de Natura 2000-doelstellingen óók effect hebben op andere milieuaspecten. Het MER is bedoeld om deze effecten zo goed mogelijk in beeld te brengen en alle milieuaspecten volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

De (mogelijke) maatregelen die in het geactualiseerde Natura 2000-beheerplan worden opgenomen, zijn op het moment van schrijven van de NRD nog niet bekend. In de NRD worden daarom de oplossingsrichtingen beschreven die in een volgende fase van het mer worden uitgewerkt naar afzonderlijke maatregelen en daarna naar maatregelpakketten. In de NRD wordt beschreven hoe de maatregelen tot stand komen en op welke mogelijke milieuaspecten deze maatregelen worden beoordeeld.

1.4. Initiatiefnemer en bevoegd gezag

In opdracht van het ministerie van I&W, is Rijkswaterstaat initiatiefnemer voor de mer en het opstellen van het Natura 2000-beheerplan voor het Veerse Meer. De minister van I&W is het bevoegd gezag voor het vaststellen van het MER en het Natura 2000-beheerplan (Artikel 3.9 lid 3 Omgevingswet jo bijlage II onder 1 van het Omgevingsbesluit). Naast de minister van I&W is voor het N2000-beheerplan ook de minister van LVVN en Gedeputeerde Staten van Zeeland Bevoegd Gezag (Omgevingswet artikel 2.19 en artikel 5.2).

Het bevoegd gezag heeft de regie over de procedure, adviseert over reikwijdte en detailniveau en toetst of het uiteindelijke MER voldoet. De initiatiefnemer zorgt voor de inhoud en kwaliteit van het MER en participatie met belanghebbenden.

1.5. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de noodzaak van een Natura 2000-beheerplan. In hoofdstuk 3 leest u meer over het Veerse Meer, zoals: de instandhoudingsdoelen, bedreigingen en oplossingsrichtingen. Hoofdstuk 4 geeft de uitgangspunten voor het plan-MER. Vervolgens bevat hoofdstuk 5 een uitleg over: de totstandkoming van de te onderzoeken maatregelen, de onderzoeksthema’s in het plan-MER en de beoordelingsmethodiek. Het vervolgproces van dit NRD staat in hoofdstuk 6.

2 Natura 2000-beheerplan

2.1 Waarom een Natura 2000-beheerplan

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun leefomgeving beschermd op basis van de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna) en/of Vogelrichtlijn (Richtlijn 300/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand). De staatssecretaris voor LVVN of de verantwoordelijke minister van het betreffende gebied, kan gebieden aanwijzen als een Natura 2000-gebied met een aanwijzingsbesluit. In dit besluit staan de instandhoudingsdoelstellingen die gelden voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen en legt de begrenzing van het betreffende gebied vast.

De manier waarop deze doelstellingen worden behaald, staat in een Natura 2000-beheerplan. Voor ieder Natura 2000-gebied moet een beheerplan worden opgesteld (Art 3.8 lid 3 en artikel 3.9 lid 3 van de Omgevingswet). Om de natuurwaarden te behouden en beschermen moeten Natura 2000-beheerplannen worden geactualiseerd. Een Natura 2000-beheerplan heeft een looptijd van zes jaar. Deze looptijd kan ongewijzigd worden voortgezet.

Het eerste Natura 2000-beheerplan was gericht op het voorkomen van verdere verslechtering van de toestand van habitats en soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Het nieuwe Natura 2000-beheerplan gaat verder, en is gericht op het scheppen van de ecologische randvoorwaarden voor het volledig bereiken en behouden van de natuurdoelstellingen in 2050. Dit is een wettelijke verplichting.

2.2 Wat wordt besloten in een Natura 2000-beheerplan?

Een Natura 2000-beheerplan vormt het kader voor het natuurbeheer en activiteiten in het betreffende Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-beheerplan is gericht op het uitvoeren en realiseren van de Natura 2000-doelen voor dit gebied en schept duidelijkheid voor gebruikers en andere burgers over welke activiteiten naast de natuurfuncties zijn toegestaan en onder welke voorwaarden.

In een Natura 2000-beheerplan staat in ieder geval:

- Een beschrijving wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen. De mate van behoud of herstel van het natuurlijke habitattypen en populaties van diersoorten waarvoor het gebied zich kwalificeert. En wie dat gaat doen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de noodzakelijke maatregelen in de planperiode gerelateerd aan de hierboven bedoelde resultaten.
- Een overzicht van activiteiten die zonder vergunning (eventueel onder voorwaarden) in het gebied mogen worden uitgevoerd. Dit zijn de vrijstellingen.

3 Natura 2000-beheerplan Veerse Meer

In dit hoofdstuk worden de ligging, instandhoudingsdoelstellingen, bedreigingen en oplossingsrichtingen van het Veerse Meer beschreven. In de tabel hieronder staan de kerngegevens van het gebied opgenomen.

Tabel 1 Kenschets van het Natura 2000-gebied Veerse Meer

Gebiedsnummer	119
Status	Vogelrichtlijn
Oppervlakte	2.539 ha (Vogelrichtlijngebied)
Natura 2000-landschap	Noordzee, Waddenzee en Delta
Voortouwnemer	Rijkswaterstaat
Provincie	Zeeland
Gemeente	Goes, Middelburg, Noord-Beveland, Veere

3.1 Gebiedsbeschrijving Natura 2000-gebied

Het Veerse Meer was onderdeel van de de Zeeuwse Delta. Na de aanleg van de Zandkreekdam in 1960 en later de Veerse Dam in 1961 verdwenen eb en vloed uit het gebied. Sindsdien is het Veerse Meer een brakwatermeer zonder getijden en is een deel van het voorheen ruim 2.000 ha grote schorgebied nu permanent droog komen te liggen. Door het afsluiten van het Veerse Meer en het verdwijnen van de getijdendynamiek is een zuurstofprobleem ontstaan in het meer. Dit heeft onder andere geleid tot zuurstofloze condities in de diepere delen van het Veerse Meer. Vooralsnog is er anno 2025 in de diepe delen nog steeds of weer sprake van een sterk zuurstoftekort. Het gebied is zo ingericht dat verschillende functies goed samengaan. Zo kunnen onder andere zeilers, surfers, fietsers en wandelaars er in de zomer hun hart ophalen. Het Veerse Meer is vanaf medio 2004 weer zouter geworden door het gebruik van een doorlaat (de Katse Heule) naar de Oosterschelde. Met de doorlaat is gepoogd meer dynamiek in het Veerse Meer te krijgen om de ontstane problematiek rondom zuurstofloosheid in de diepere delen tegen te gaan. In het meer liggen zandbanken en kleine eilanden. Rondom het Veerse Meer liggen recreatieoevers, landbouw, graslanden, dorpskernen (stad), dammen en NatuurNetwerkZeeland. Op ondiepe plaatsen langs de oevers komen moerasvegetaties voor. Aandachtspunt voor het Veerse Meer is de gelaagdheid in het water van lagen met verschillende temperatuur, chloride- en zuurstofgehaltes, vooral in de zomer (spronglagen).

Het Veerse Meer is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn vanwege de volgende omstandigheden:

- De aanwezigheid van een uitgestrekt brakwatermeer met eilanden dat als geheel leefgebied vormt van een aantal Vogelrichtlijnsoorten.
- Het watergebied het leefgebied vormt van Vogelrichtlijnsoorten en fungeert als broedgebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere beschermde vogelsoorten.

Daarnaast vormt het gebied een hoogwatervluchtplaats voor overtijende vogels van de Oosterschelde en Westerschelde.

In samenhang met alle Natura 2000-gebieden (onder andere Oosterschelde, Voordelta en Westerschelde), voorziet het Veerse Meer in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van beschermde soorten. Het Natura 2000-gebied Veerse Meer maakt onderdeel uit van de Deltawateren, waarin ook andere Natura 2000-gebieden liggen. Er is geen directe verbinding met de Voordelta. Het Veerse Meer is aan de oostkant verbonden met de Oosterschelde via het doorlaatmiddel Katse Heule. De ligging en begrenzing van het Veerse Meer is hieronder opgenomen (zie Figuur 1).

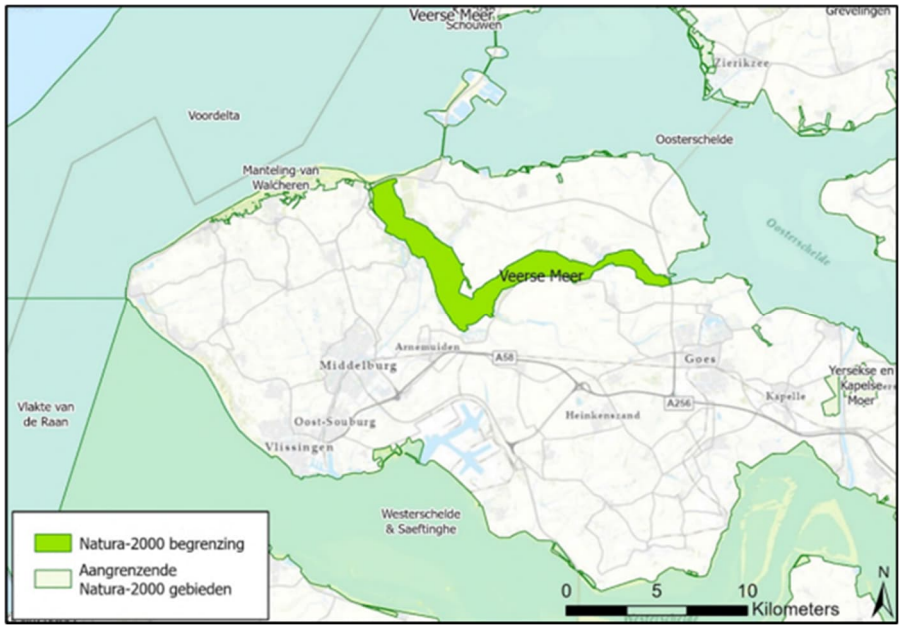

Figuur 1 Ligging en begrenzing van het Natura 2000-gebied Veerse Meer.

3.2 Algemene opgaven en kernopgaven

Voor het Natura 2000-gebied Veerse Meer geldt in het algemeen een opgave voor landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Ministerie van LNV, 2006. Natura 2000 doelendocument, Versie 1.1):

- Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen;
- Behoud van openheid, rust en donkerte;
- Voor vogels voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.

Duurzaamheid van habitattypen en soorten, behoud biodiversiteit (gradiënten) is alleen op landschapsschaal te realiseren.

Voor het Natura 2000-gebied Veerse Meer geldt daarnaast de volgende kernopgave (Ministerie van LNV, 2006. Natura 2000 doelendocument, Versie 1.1):

- Behoud foerageerfunctie visetende vogels in het bijzonder voor A005 fuut en A069 middelste zaagbek.

Door invulling te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen wordt er ook invulling gegeven aan de kernopgaven. Bij conflicterende instandhoudingsdoelstellingen bepalen de kernopgaven wat prioriteit heeft.

3.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Het aanwijzingsbesluit van 30 december 2010 bevat, samen met het wijzigingsbesluit Natura 2000 complementaire doelen van 14 februari 2013, de instandhoudingsdoelstellingen voor het Veerse Meer. De instandhoudingsdoelstellingen gelden voor drie broedvogelsoorten en twintig niet-broedvogels. In tabel 2 en 3 is te zien welke instandhoudingsdoelstellingen gelden voor deze habitattypen en soorten. In beide tabellen is de bijdrage aan de landelijke staat van instandhouding (LSvI) opgenomen, voor zover bekend. De bijdrage aan de LSvI geeft de betekenis van het gebied weer, naar omvang van de populatie van de soort. In de tabel is de LSvI uitgedrukt als bijdrage aan de landelijke populatie van de betreffende soort. Tot slot staat in tabel 3 ook de functie waarvoor het gebied hoofdzakelijk is aangewezen: slaap- en rustplaatsfunctie (s), foerageerfunctie (f) of beide (sf).

Tabel 2 De instandhoudingsdoelstellingen voor Vogelrichtlijnsoorten (broedvogels) van het Natura 2000-gebied Veerse Meer. LSVI= bijdrage aan de landelijke staat van instandhouding.

Code en naam	Instandhoudingsdoelstellingen	LSvI
A017 Aalscholver	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 300 broedparen.	2-6%
A034 Lepelaar	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 12 broedparen.	<2%
A183 Kleine mantelmeeuw	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 590 broedparen.	<2%

*Tabel 3 Instandhoudingsdoelstellingen voor Vogelrichtlijnsoorten (niet-broedvogels) van het Natura 2000-gebied Veerse Meer. LSVI= bijdrage aan de landelijke staat van instandhouding. * Het gebied vervult hoofdzakelijk een slaap- en rustplaatsfunctie (s), foerageerfunctie (f) of beide (sf).*

Code en naam	Instandhoudingsdoelstellingen	LSvI*
A004 Dodaars	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 160 vogels (seizoensgemiddelde).	15-30% (f)
A005 Fuut	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 290 vogels (seizoensgemiddelde).	2-6% (f)
A017 Aalscholver	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 170 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (sf)
A026 Kleine zilverreiger	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7 vogels (seizoensgemiddelde).	2-6% (s)
A034 Lepelaar	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (f)
A037 Kleine zwaan	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied populatie.	n.v.t. (s)

Code en naam	Instandhoudingsdoelstellingen	LSvI*
A041 Kolgans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied populatie.	n.v.t. (s)
A045 Brandgans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 600 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (sf)
A046 Rotgans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (sf)
A050 Smient	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.000 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (sf)
A051 Krakeend	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 60 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (f)
A053 Wilde eend	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.200 vogels (seizoensgemiddelde).	2-6% (f)
A054 Pijlstaart	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (f)
A056 Slobeend	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (f)
A061 Kuifeend	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 760 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (f)
A067 Brilduiker	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 420 vogels (seizoensgemiddelde).	6-15% (f)
A069 Middelste zaagbek	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 320 vogels (seizoensgemiddelde).	6-15% (f)
A125 Meerkoet	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde).	2-6% (f)
A132 Kluut	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).	<2% (sf)
A140 Goudplevier	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 820 vogels (seizoensgemiddelde).	2-6% (sf)

3.4 Huidige situatie

Na de afsluiting van het Veerse Meer (in 1961) is de waterkwaliteit van het meer sterk achteruitgegaan. Met de ingebruikname van de doorlaat Katse Heule in 2004 is deze problematiek afgenomen, doordat het meer langzaamaan zouter is geworden. Desondanks is de waterkwaliteit nog steeds niet op orde. In 2019 en 2020 was er sprake van vissterfte, afname in biomassa van de bodemdierengemeenschap en aanwezigheid van bacteriematten op de bodem. De recreatiedruk in het gebied is hoog, waardoor de draagkracht van soorten beperkter is dan onder de huidige abiotische omstandigheden wordt verwacht.

Wat wel en niet is toegestaan op en rond het Veerse Meer is op kaart weergegeven in Figuur 2.

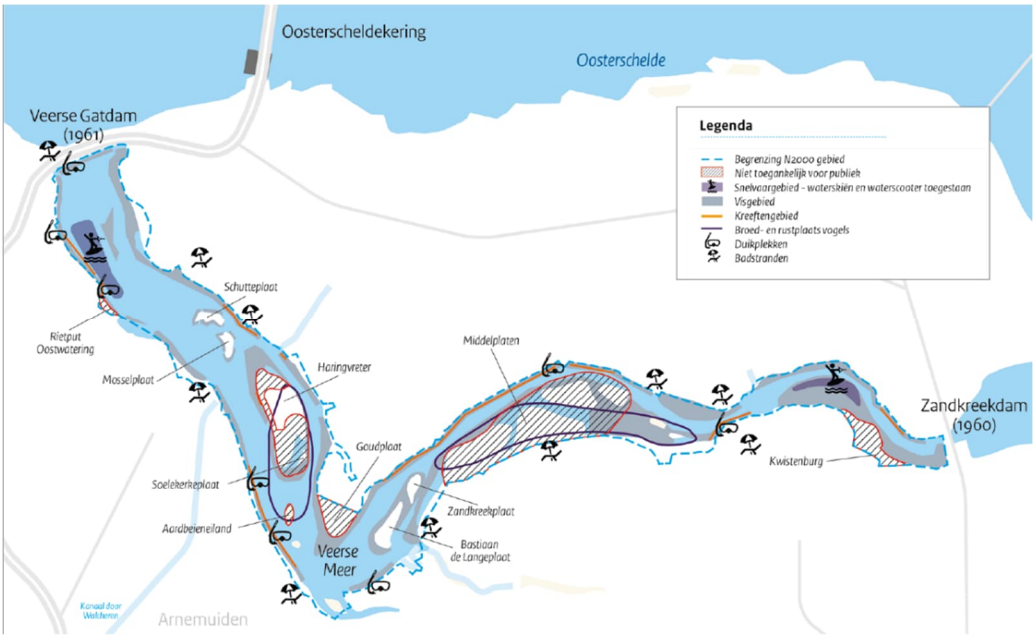

Figuur 2 Activiteiten die wel en niet zijn toegestaan op en rond het Veerse Meer (bron: https://rwsnatura2000.nl/gebieden/project+veerse+meer/gedragsregels/default.aspx, 20-6-2025)

De huidige situatie is in deze paragraaf per broedvogels en niet-broedvogels in het kort opgenomen. Een nadere toelichting is te vinden in het Rapport Doeluitwerking (Arcadis/Tauw, 2025).

3.4.1 *Broedvogels*

De instandhoudingsdoelen van broedvogels zijn gevat in voldoende omvang en kwaliteit van leefgebied voor een specifiek aantal broedparen. Dit komt neer op voldoende draagkracht van het leefgebied voor de soort, wat afhankelijk is van met name de specifieke randvoorwaarden die de soort als broedvogel stelt aan het broed- en foerageergebied.

Het doel draagkracht voor de populatie van alle beschermde broedvogels (aalscholver, lepelaar en kleine mantelmeeuw) wordt niet gehaald. Het is lastig om te bepalen of het doel behoud omvang en kwaliteit van het leefgebied voor broedvogels is behaald, omdat er te weinig bekend is over het voedselaanbod en de verstoring in het gebied (Ecologische evaluatie Veerse Meer, Witteveen+Bos, 2023). Desondanks, is het aannemelijk dat de kwaliteit van het leefgebied van alle broedvogels achteruit is gegaan; voornamelijk door de vestiging van de vos en een sterke toename in recreatiedruk. De overkoepelende conclusie is daarom dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de beschermde broedvogels in het Veerse Meer momenteel niet worden gehaald. In

Tabel 4 zijn deze conclusies opgenomen.

*Tabel 4 Huidig doelbereik voor de draagkracht voor populatie per broedvogelsoort voor het Veerse Meer. - = doelstelling wordt momenteel niet gehaald (in rood). + = doelstelling wordt momenteel gehaald (in groen). Niet bekend = onvoldoende informatie voorhanden om het huidige doelbereik te beoordelen. *ISHD = instandhoudingsdoelstelling.*

Broedvogels	Draagkracht populatie	Omvang en kwaliteit leefgebied	Conclusie ISHD*
A017 Aalscholver	–	Niet bekend / -	-
A034 Lepelaar	-	Niet bekend / -	-
A183 Kleine mantelmeeuw	-	Niet bekend / -	-

3.4.2 *Niet-broedvogels*

De instandhoudingsdoelen van broedvogels zijn gevat in voldoende omvang en kwaliteit van leefgebied voor een specifiek aantal broedparen. Dit komt neer op voldoende draagkracht van het leefgebied voor de soort, wat afhankelijk is van met name de specifieke randvoorwaarden die de soort als broedvogel stelt aan het broed- en foerageergebied.

Het doel van draagkracht voor de populatie wordt niet gehaald voor 14 (van de 20) beschermde niet-broedvogel soorten. Voor de overige soorten wordt het doelaantal momenteel wel gehaald. Een toelichting bij enkele soorten:

- Voor de Lepelaar (dit is dus zowel als broedvogel als niet-broedvogel beschermd) ligt het gemiddelde aantal overwinterende vogels in de laatste vijf jaar op 10 vogels, ruim twee keer het doelaantal, maar de trend is zeer negatief. Voor nu wordt de instandhoudingsdoelstelling voor de Lepelaar gehaald, maar de vraag is of dit in de komende jaren ook nog zo is. Daarom is de uiteindelijke conclusie van de Lepelaar op negatief gezet.
- Voor de kolgans geldt dat het doel van draagkracht voor de populatie niet kon worden vastgesteld door het ontbreken van een kwantitatieve doelopgave in het beheerplan. In Tabel 5 zijn deze conclusies opgenomen.

Het doelbereik van de omvang en kwaliteit van het leefgebied kon voor alle soorten niet worden beoordeeld, vanwege het ontbreken van informatie hierover. Afhankelijk van negatieve of positieve trends in het gebied in samenhang met het wel/niet behalen van het doelaantal is geconcludeerd of de instandhoudingsdoelstellingen (per soort) wel of niet zijn gehaald. In de tabel hieronder staan deze conclusies opgenomen.

*Tabel 5 Huidig doelbereik voor de draagkracht voor populatie van niet-broedvogels voor het Veerse Meer. - = doelstelling wordt momenteel niet gehaald (in rood). + = doelstelling wordt momenteel gehaald (in groen). Niet bekend = onvoldoende informatie voorhanden om het huidige doelbereik te beoordelen (grijs). *ISHD = instandhoudingsdoelstelling.*

Niet-broedvogels	Draagkracht populatie	Omvang en kwaliteit leefgebied	Conclusie ISHD*
A004 Dodaars	–	Niet bekend	-
A005 Fuut	+	Niet bekend	+
A017 Aalscholver	-	Niet bekend	-
A026 Kleine zilverreiger	+	Niet bekend	+
A034 Lepelaar	+	Niet bekend	-
A037 Kleine zwaan	-	Niet bekend	-
A041 Kolgans	Niet bekend	Niet bekend	-
A045 Brandgans	-	Niet bekend	-

Niet-broedvogels	Draagkracht populatie	Omvang en kwaliteit leefgebied	Conclusie ISHD*
A046 Rotgans	-	Niet bekend	-
A050 Smient	-	Niet bekend	-
A051 Krakeend	+	Niet bekend	+
A053 Wilde eend	-	Niet bekend	-
A054 Pijlstaart	-	Niet bekend	-
A056 Slobeend	-	Niet bekend	-
A061 Kuifeend	-	Niet bekend	-
A067 Brilduiker	-	Niet bekend	-
A069 Middelste zaagbek	+	Niet bekend	+
A125 Meerkoet	-	Niet bekend	-
A132 Kluut	-	Niet bekend	-
A140 Goudplevier	-	Niet bekend	-

3.5 Probleemanalyse: knelpunten

Voor de beschermde vogelsoorten binnen het Veerse Meer zijn verschillende knelpunten bekend. Hieronder worden deze knelpunten per cluster van broedvogels en niet-broedvogels beschreven.

3.5.1 Broedvogels: moerasbroedvogels en kustbroedvogels

De aalscholver (A017) en lepelaar (A034) behoren tot de cluster moerasbroedvogels. De volgende knelpunten zijn bekend:

- Predatie door de vestiging van de vos langs de oevers en op de verschillende eilanden.
- Wijzigingen in de voedselbeschikbaarheid.
- Verstoring van broed- en rustplaatsen en foerageergebieden door recreatie in het Veerse Meer.

Alleen de kleine mantelmeeuw (A183) behoort tot de cluster kustbroedvogels. De volgende knelpunten zijn voor de kleine mantelmeeuw bekend:

- Predatie door de vestiging van de vos langs de oevers en op de verschillende eilanden.
- Verstoring van rustende en foeragerende vogels door jacht met een geweer en toename in recreatie op het Veerse Meer.
- Voedselschaarste in het broedseizoen door wijzigingen in de visstand.
- Doorgaande vegetatiesuccessie, waardoor de locaties onaantrekkelijk worden voor open grondbroeders.

3.5.2 Niet-broedvogels: viseters

De dodaars (A004), fuut (A005), aalscholver (A017), kleine zilverreiger (A026), lepelaar (A034) en middelste zaagbek (A069) behoren tot de cluster viseters. De volgende knelpunten zijn voor de viseters bekend:

- Een toenemende verstoring door recreatie op het water, langs de oevers en op de eilanden door, onder andere, voortdurende uitbreiding van verblijfsaccommodaties langs het Veerse Meer'.

- Het is onbekend of de samenstelling van visgemeenschap (juiste soorten en aantallen per levensklasse) voldoet aan de eisen van de viseters.
- In de winter is ijs een knelpunt voor de dodaars. Het is belangrijk dat er voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn met voedselrijke wateren die minder snel bevriezen. De grote zoute wateren worden hierdoor met name bezet in strenge winters. Daarentegen zorgt klimaatverandering voor zachtere winters en leidt dit tot een lager aantal dodaarzen in de zoute Delta doordat er in het binnenland voldoende foerageergebied beschikbaar is.

3.5.3 Niet-broedvogels: eenden, ganzen en zwanen

De kleine zwaan (A037), kolgans (A041), brandgans (A045), rotgans (A046), smient (A050), krakeend (A051), wilde eend (A053), pijlstaart (A054), slobeend (A056), kuifeend (A061), brilduiker (A067) en meerkoet (A125) behoren tot de cluster eenden, ganzen en zwanen. De verslechterde kwaliteit en omvang van de leefgebieden vormen een knelpunt voor deze soorten. De volgende factoren dragen hieraan bij:

- Een afname aan geschikt foerageergebied voor de kuifeend, slobeend en pijlstaart.
- Een afname van voedselbronnen (zeesla) voor waterplanteneters, zoals: de meerkoet en rotgans.
- Verandering van het voedselaanbod voor de pijlstaart, slobeend, brilduiker en kuifeend.
- De zuurstofloosheid in sommige delen van het Veerse Meer is van negatieve invloed op de voedselbeschikbaarheid voor schelpdiereters en waterplanteneters.
- Verstoring van vogelsoorten door recreatie. Met name voor de op het openwater verblijvende vogels, zoals: aalscholver, middelste zaagbek, fuut en brilduiker.
- Betreding van rustgebieden onder andere voor muskusrattenbestrijding.
- Verstoring van groepen meerkoeten, met name in de winter. Verstoring treedt op door winterrecreatie. In de winter treedt dit met name op voor de grote groepen meerkoeten. In de zomer treedt verstoring op bij andere soorten.

3.5.4 Niet-broedvogels: steltlopers

De kluut (A132) en goudplevier (A140) behoren tot de cluster steltlopers. De volgende knelpunten zijn bekend voor de steltlopers:

- Het areaal ondiepe waadplaatsen is afgenomen in het Veerse Meer (na het stapsgewijs verhogen van het winterpeil in periode 2008-2010).
- Een toename van verstoringen van vogels op het water, oevers en eilanden door de voortdurende uitbreiding van recreatieve verblijfsaccommodaties.
- Mogelijke wijziging van het voedselaanbod.
- Een afname van de voedselbeschikbaarheid voor de goudplevier door de steeds verdere verarming van de agrarische beheerde graslanden door intensieve bemesting en verdroging.

Tot slot, in zijn algemeenheid geldt dat er kennisleemten bestaan over de voedselbeschikbaarheid in het Veerse Meer door (onder meer) kennisleemten in de (a)biotische omstandigheden in het gehele systeem van het Veerse Meer. Door het ontbreken van monitoringsonderzoeken naar

de mate van verstoring bestaan er eveneens kennisleemten over de mate van verstoring van soorten.

3.6 Oplossingsrichtingen

Om de knelpunten (zoveel mogelijk) weg te nemen, zijn verschillende oplossingsrichtingen geïnventariseerd. De oplossingsrichtingen voor het Veerse Meer bestaan uit drie categorieën:

1. systeem: oplossingsrichtingen voor het realiseren van een duurzaam, veerkrachtig en toekomstbestendig ecosysteem in relatie tot voedselbeschikbaarheid.
2. rust en ruimte: oplossingsrichtingen voor het optimaal inrichten van broed- en rustgebieden en beperken van verstoringen door menselijke gebruik.
3. overig: oplossingsrichtingen voor overkoepelende zaken, het oplossen van resterende knelpunten en leemten in kennis.

De oplossingsrichtingen om de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten te kunnen behalen liggen in:

- Systeem: realiseren van een robuust systeem voor het verbeteren van de voedselbeschikbaarheid door ecologische aspecten te verbeteren, zoals:
  - Water: het verbeteren van de waterkwaliteit en aanpassen van het waterbeheer door bijvoorbeeld het peilbeheer te wijzigen, het vergroten van de getijdewerking, aanpassingen aan eisen en hoeveelheid van gebiedsvreemd water en/of verwijderen van verontreinigingen en voorkomen van verontreinigingen door loospunten overstorten. Om ecologisch herstel te bewerkstelligen is het terugbrengen van dynamiek in het systeem noodzakelijk.
  - Land: het vergroten van het aantal ondiepe zones, waarbij de overgangen tussen land en water verbeterd worden (minder steil). Daarnaast moeten de overgangen tussen verontreinigingsbronnen (landbouw, jachthavens en lozingspunten) en het water, dat richting het Veerse Meer stroomt, verzacht worden. Bijvoorbeeld door het inrichten van overgangsgebieden met moerassen die ook nog eens zuiverende werking hebben in de buitendijkse zone.
  - Verbinding: het bevorderen van de verbinding tussen het Veerse Meer en de gebieden daaromheen, bijvoorbeeld door de vispasseerbaarheid tussen het Veerse Meer en omliggende wateren te verbeteren. Het inzichtelijk maken en afspraak maken met/tussen overheden en terreinbeherende organisaties over het gebruik van foerageergebieden door de vogelsoorten, zowel binnen als buiten het Veerse Meer, kan bijdragen aan het behalen van de doelen.
- Rust en ruimte: creëren van rust en ruimte voor broedvogels om veilig te kunnen broeden: door het aanpassen van het beheer en het creëren van extra ruimte (bijv. aanleg nieuwe eilanden) en voor niet-broedvogels inzetten op het beperken van verstoring door een betere zonering van gebruik door te voeren, bijvoorbeeld door fysieke barrières aan te brengen, recreatievrije zones aan te wijzen of bestaande natuurrecreatie-voorzieningen en/of infrastructuur aan te passen.
- Overig:
  - Het (juridisch) vastleggen/borgen van de huidige status van het gebied, nieuwe kaders voor menselijk gebruik in en rondom het Veerse Meer, zoals vliegbewegingen, vaarroutes en jachthavens.

- Het uitvoeren van onderzoeken voor het oplossen van kennisleemten en het uitvoeren van monitoringsonderzoeken om de voortgang van de oplossingen en doelsoorten inzichtelijk te maken. Bijvoorbeeld onderzoek naar voedselbeschikbaarheid en slaapplaatstellingen.
- Het vastleggen van de verschillende rollen en verantwoordelijkheden per instantie(s), zodat het voor instanties helder is wat er van elkaar mag worden verwacht. Hierdoor kunnen betrokken instanties elkaar aanspreken en samenwerken.
- Het toelichten van alle oplossingsrichtingen in en rondom het gebied voor begrip en draagvlak voor de oplossingen.

3.7 Herstelopgaven Natura 2000-gebieden

Los van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Veerse Meer, bestaat er een bredere herstelopgave voor beschermde habitattypen en soorten op basis van de Verordening Natuurherstel (Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende natuurherstel, COM (2002) 304). Deze verordening wordt in Nederland ook wel aangehaald als de Natuurherstelwet. Volledige titel is: ‘Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening (EU) 2022/869 (Voor de EER relevante tekst)’ (Zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401991).

Het doel van deze verordening is (samenvattend) het bijdragen aan een duurzaam herstel van de biodiversiteit en de veerkracht van natuur in land- en zeegebieden van de Europese Unie door ecosystemen te herstellen. Om dit doel te bereiken bevat de Natuurherstelverordening streefdoelen voor verschillende ecosystemen gekoppeld aan beschermde habitattypen en soorten. De lidstaten moeten herstelmaatregelen treffen die nodig zijn om de gebieden van aangewezen habitattypen en soorten in een goede toestand te brengen.

Ten behoeve van het behalen van de streefdoelen in de Natuurherstelverordening moeten lidstaten nationale herstelplannen met herstelmaatregelen opstellen en uitvoeren. Bij het opstellen van deze plannen moeten lidstaten rekening houden met de instandhoudingsmaatregelen voor Natura 2000-gebieden. Dit brengt voor Nederland de wettelijke verplichting met zich mee om herstelmaatregelen te treffen die nodig zijn om de niet in goede toestand verkerende oppervlaktes van de aangewezen habitattypen te verbeteren, met als doel om deze in een goede toestand te brengen. Deze habitattypen staan in bijlage I en/of II van de Natuurherstelverordening.

De maatregelen die in de Natura 2000-beheerplannen opgenomen gaan worden, zijn gericht op het realiseren van volledig doelbereik in 2050. Aangezien het nieuwe beheerplan in beginsel een werkingsduur van zes jaar heeft en hierbinnen niet alle instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden behaald, wordt voor het samenstellen van het uiteindelijke voorkeursalternatief (VKA) in het MER gewerkt met de volgende basisambitie:

- Het zo snel mogelijk nemen van maatregelen om te voldoen aan de behoudsdoelstellingen (stand van zaken ten tijde van aanwijzing);
- Dat in 2030 maatregelen getroffen worden om ten minste 30% van het oppervlak – van habitats die niet in gunstige toestand verkeren – in

goede toestand te brengen en om ten minste 30 % van de eventueel benodigde extra oppervlakte voor uitbreiding te realiseren en tevens om een gunstige kwaliteit en kwantiteit van de leefgebieden van richtlijnsoorten te bereiken;
- Het geven van een doorkijk naar 60% in 2040 en 90% in 2050.

Bij deze basisambitie geldt:
- Het tijdpad en de percentages zijn gebaseerd op de Natuurherstelverordening;
- Wat ‘zo snel mogelijk’ inhoudt, dat kan per Natura 2000-gebied verschillen en wordt daarom verder uitgewerkt in het MER van het gebied;
- Als het zinvol is om in het MER een alternatief maatregelpakket te onderzoeken dat minder doelbereik heeft, dan zal in het MER worden onderbouwd waarom dat alternatief is meegenomen;
- Nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van Natura 2000-doelstellingen of het Natuurplan, dat wordt opgesteld door het ministerie van LVVN, kunnen leiden tot het tussentijds bijstellen van de basisambitie.

Deze verplichtingen bevatten een belangrijke context waarin het Natura 2000-beheerplan wordt geactualiseerd. Mogelijk dat de maatregelen eveneens kunnen bijdragen aan het behalen van deze verplichtingen. Of dat de verplichtingen kunnen worden gebruikt om het ambitieniveau van de maatregelen te bepalen.

4 Uitgangspunten MER

In dit hoofdstuk staan de uitgangspunten voor het MER beschreven. Deze uitgangspunten vormen het vertrekpunt voor het beoordelen van de te onderzoeken maatregelen.

4.1 Relevante wet- en regelgeving en beleidskaders

Op verschillende niveaus zijn er beleidskaders en wet- en regelgeving relevant voor de maatregelen in het Natura 2000-beheerplan. In het MER wordt uiteengezet of de maatregelen kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortvloeien. Hierna volgt een opsomming van de relevante wet- en regelgeving en beleidskaders.

Europees niveau:
- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Natuurherstelverordening (Natuurherstelwet);
- Kaderrichtlijn Water;
- EU-visserijbeleid.

Nationaal niveau:
- Omgevingswet;
- Besluit kwaliteit Leefomgeving;
- Besluit Activiteiten Leefomgeving;
- Omgevingsbesluit;
- Nationale Omgevingsvisie;
- Nationaal Water Programma 2022-2027;
- Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) – Zuidwestelijke Delta;
- Natuurherstelplan (indien gereed, op te stellen voor sept 2026).

Provinciaal niveau:
- Zeeuwse Omgevingsvisie;
- Omgevingsverordening;
- Veerse Meer convenant;
- Klimaatadaptatiestrategie Zeeland;
- Natuurbeheerplan Zeeland 2025;
- Zeeland 2050, Bouwen aan de delta van de toekomst, Startdocument april 2025;
- Waterschapsbeheerprogramma 2022-2027 (of een nieuwere versie);
- Waterschapsverordening Waterschap Scheldestromen.

Gemeentelijk niveau:
- (Concept-)omgevingsvisie gemeente Goes. Volgens de website van de gemeente Goes ligt de concept omgevingsvisie tot en met 20 juli 2025 ter inzage.
- Omgevingsvisie gemeente Middelburg 2050.
- Uitvoeringsagenda omgevingsvisie 2024 gemeente Middelburg.
- Omgevingsvisie gemeente Noord-Beveland.
- Omgevingsvisie Veere 2047.
- Cultuurhistorische kaart Zeeland.
- Walcherse archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart.

In juli 2021 brachten meerdere partijen, waaronder: gemeenten Goes, Veere, Noord-Beveland en Middelburg, Rijkswaterstaat en het waterschap Scheldestromen, de Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030 uit.

4.2 Plan- en studiegebied

Het plangebied betreft het Natura 2000-gebied Veerse Meer, zoals weergegeven in figuur 1. Het studiegebied betreft het gebied waarvoor de milieueffecten worden beoordeeld. Doordat de milieueffecten kunnen reiken over de grenzen van het plangebied, is het studiegebied voor de meeste effecten ruimer dan het plangebied. Hoe groot het studiegebied is, kan per milieuaspect verschillen.

4.3 Referentiesituatie voor milieugevolgen

In het MER is de referentiesituatie de situatie die in de toekomst ontstaat als het plan niet wordt gerealiseerd, maar andere ontwikkelingen wel. Daarmee bestaat de referentiesituatie uit de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Dit betreft dus de toekomstige situatie waarbij het voornemen niet wordt gerealiseerd, maar andere (autonome) ontwikkelingen wel. In de opvolgende subparagrafen staan de huidige situatie en de relevante autonome ontwikkelingen voor het MER uitgelegd.

De referentiedatum (en -situatie) voor doelbereik van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen is juridisch gezien het moment van aanmelding van het gebied onder de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Als tussen het moment van plaatsen op de communautaire lijst voor de Habitatrichtlijn en de aanwijzing in het kader van de Vogelrichtlijn enerzijds en aanwijzing van het Natura 2000-gebied anderzijds verslechtering heeft plaatsgevonden, dan is in het aanwijzingsbesluit opgenomen dat herstel moet plaatsvinden. Voor de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen in Nederlandse Natura 2000-gebieden wordt is het aanwijzingsbesluit dus de referentiedatum (en -situatie) Voor het Veerse Meer is deze datum 30 december 2010 (Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Veerse Meer, PDN/2010-119). Daarbij geldt ook dat daar waar er al getallen in het aanwijzingsbesluit staan genoemd, dat die getallen dan leidend zijn. Voor vogels gelden dus de aantallen die in de aanwijzingsbesluiten staan als referentie. De natuurkwaliteit en -oppervlakte op de referentiedatum van Natura 2000 wordt gebruikt om te kunnen bepalen of de instandhoudings-doelstellingen voor een gebied worden behaald. Deze verschillende begrippen (referentiesituatie en -datum voor het plan-MER en referentie-situatie en -datum voor doelbereik Natura 2000) moeten van elkaar onderscheiden worden.

4.3.1 Zichtjaar

Als zichtjaar, het jaar waarvoor in het plan-MER effecten worden bepaald, geldt 2034. Dit is het moment waarop het nieuwe Natura 2000-beheerplan afloopt (2028+6 jaar). Rijkswaterstaat gaat ervan uit dat in dat jaar de meeste maatregelen in het Natura 2000-beheerplan zijn uitgevoerd. Het kan zijn dat sommige maatregelen pas over een langere termijn uitgevoerd kunnen worden of tot effecten zullen leiden. Ook voor die maatregelen wordt, om toch de effecten te kunnen beschrijven, uitgegaan van het fictief uitvoeren ervan in 2034. Daarmee maken de autonome ontwikkelingen die tot en met 2034 plaatsvinden onderdeel uit van de referentiesituatie.

4.3.2 Huidige situatie

De huidige situatie is de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied. Paragraaf 3.3 geeft inzicht in de huidige situatie ten aanzien van de natuurhersteldoelstellingen.

Activiteiten die in de huidige situatie plaatsvinden in het Veerse Meer zijn:

- Aanleg, (groot) onderhoud en beheer kabels en leidingen binnen de Natura 2000-begrenzing.
- Aanwezigheid en gebruik van bedrijventerreinen, havens, kades en scheepswerven.
- Aanwezigheid, beheer en onderhoud bestaande (jacht)havens, winterberging, hellingen en voorzieningen.
- Agrarisch gebruik regionale en primaire waterkeringen.
- Baggeren en storten.
- Beheer en onderhoud aan kunstwerken, glooiingen, kades, oevers, (recreatieve) voorzieningen, natuur- en recreatieterreinen en vaarwegmarkering.
- Beroepsscheepsvaart.
- Eventuele dijkversterkingen (niet voorzien in het HWBP).
- Grootschalige oefeningen calamiteitenbestrijding en reddingsbrigade, oefeningen KNRM.
- Inspecties dammen door Rijkswaterstaat.
- Inspecties waterkering en objecten van het waterschap.
- Jacht, beheer en schadebestrijding volgens de Omgevingswet.
- Lozingen.
- Luchtvaart: burgerluchtvaart, recreatief vliegverkeer, militaire vliegactiviteiten en inspectie en monitoringsvluchten van overheden.
- Militaire oefeningen.
- Oesterkweek experimenteel in mandjes.
- Onderhoud recreatiestranden in de vorm van suppleties en afvalreiniging.
- Onderzoek en monitoring ten behoeve van de overheid en terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties.
- Plaatsen en onderhouden van mosselzaadinvanginstallaties.
- Recreatie: bestaande uit recreatievaart, zoals: motorboten (>15 km/u) en waterskiën, recreatie op water en op platen, recreatieve activiteiten, zoals excursies met terreinbeheerders en vogelkijkhutten, verblijfrecreatie buiten de begrenzing, watersport en waterrecreatie.
- Regulier beheer en onderhoud van de waterkeringen, het watersysteem en de kunstwerken door het waterschap.
- Uitbreiding van industrie, land- en tuinbouwactiviteiten of (gebruik van) infrastructuur.
- Verkeer op verharde wegen.
- Visserij met hokfuiken.
- Visserij met schietfuiken, kubben, korven en staandwant.

4.3.3 Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zeker gaan plaatsvinden, omdat er over is besloten en/of omdat het zekere trends behelst die gaan plaatsvinden.

Mogelijke relevante autonome ontwikkelingen zijn:

- Klimaatverandering (KNMI-klimaatscenario's). Bijvoorbeeld: Bij een zeespiegelstijging en daarmee stijging van het waterpeil in de

Oosterschelde, neemt het tijdsvenster voor uitwisseling af. Zeespiegelstijging zorgt daarmee voor minder doorspoeling en een hogere nutriëntenconcentratie in het Veerse meer.
- Net op zee projecten TenneT: de aanleg van twee ondergrondse hoogspanningsverbindingen met werkterrein (nabij de Surfschool Veerse Dam) voor het transporteren van energie van windparken op zee naar het landelijke hoogspanningsnet.
- Invloed stijging watertemperatuur. Oorzaak hiervan is klimaatverandering. Dit heeft een direct gevolg voor flora en fauna in het Natura 2000-gebied.
- Vliegverkeer door draaiing van het vliegveld, zie ook https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-15608.html.

5 Plan van Aanpak voor het MER

Dit hoofdstuk beschrijft de oplossingsrichtingen die in het plan-MER worden onderzocht. Daarbij wordt eerst ingegaan op het proces. Vervolgens wordt ingegaan op het bepalen van de alternatieven.

5.1 Totstandkoming alternatieven

In het opvolgende Natura 2000-beheerplan komen (beheer)maatregelen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Veerse Meer te staan. Deze maatregelen worden geselecteerd aan de hand van het volgende proces.

Zoals in paragraaf 3.5 toegelicht, bestaan er verschillende oplossingsrichtingen voor het behalen van deze instandhoudings-doelstellingen. De verschillende oplossingsrichtingen zijn potentiële maatregelen (zeef 0). De potentiële maatregelen worden vervolgens beoordeeld op effectiviteit (zeef 1). De effectiviteit van maatregelen is onder meer afhankelijk van de bijdrage van een maatregel aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het Veerse Meer. De milieueffecten van maatregelen die effectief kunnen zijn, worden in het MER deel 1 in kaart gebracht en beoordeeld (zeef 2a). Vervolgens worden de maatregelen met elkaar gecombineerd tot verschillende pakketten van maatregelen (of maatregelpakketten). De verschillende pakketten vormen uiteindelijk de alternatieven. De milieueffecten van de alternatieven worden in beeld gebracht en beoordeeld in het MER deel 2 (zeef 2b). Hieruit kiest Rijkswaterstaat uiteindelijke een voorkeursalternatief (VKA). Rijkswaterstaat heeft daarbij de mogelijkheid om alternatieven met elkaar te combineren tot het VKA. Anders gezegd. Het proces voor de totstandkoming van de alternatieven is hieronder gevisualiseerd.

De vier gekleurde rechthoeken symboliseren de instandhoudings-doelstellingen (met de tekst “ISHD”). De vierkante blokjes in het figuur symboliseren de verschillende maatregelen. De aantallen zijn willekeurig gekozen. Het Veerse Meer heeft immers meer dan vier instandhoudings-doelstellingen (23 (niet-)broedvogels).

Op dit moment bevinden we ons nog vóór zeef 0. Rijkswaterstaat werkt aan een analyse van de instandhoudingsdoelstellingen. Met de uitkomst van deze analyse worden potentiële maatregelen bedacht zodat zeef 0 verricht kan worden.

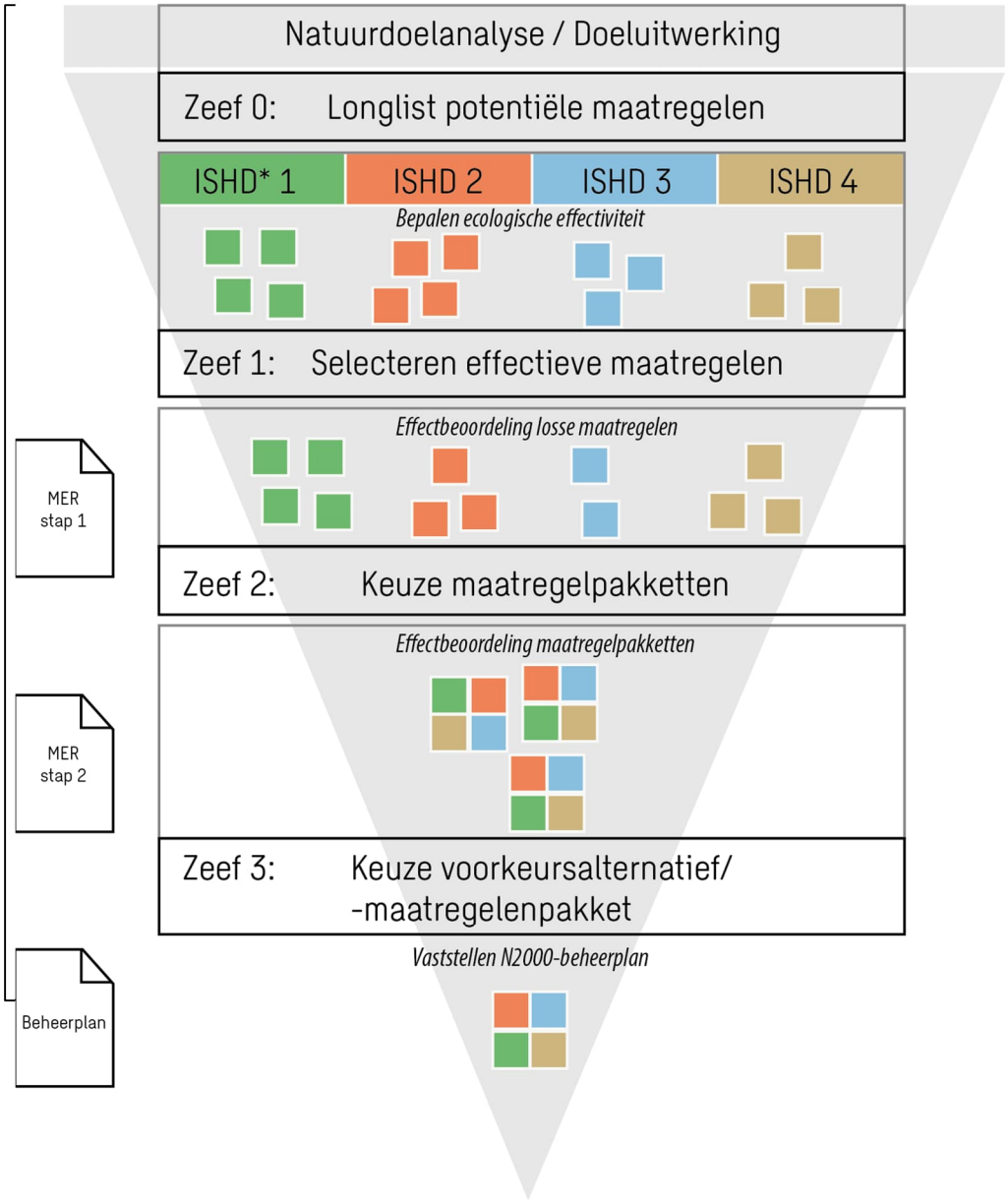

5.2 Onderzoekthema's effectbeoordeling (reikwijdte en detailniveau)

Doel van het MER is om de relevante milieueffecten van de alternatieven inzichtelijk te maken. In onderstaande tabel staan de aspecten beschreven die worden onderzocht in het MER.

Tabel 6 Overzicht milieuaspecten MER herzien Natura 2000-beheerplan Veerse Meer.

Thema	Aspect	Effecten	Kwantitatief of kwalitatief beoordelen
Gezondheid			
Veiligheids-risico's	Milieurampen	Kans op en het gevolg van milieurampen (bijv. olieramp)	Kwalitatief
	Lucht	Luchtkwaliteit	Kwalitatief
Duurzaamheid			
Klimaatadaptatie	Waterhuishouding	Veranderingen in zoetwaterafvoer en zoetwaterbeschikhaarheid	Kwalitatief
		Intensiteit en periode van droogte	Kwalitatief
		Robuustheid voor klimaatverandering	Kwalitatief
	Waterveiligheid	Kans op en het gevolg van een overstroming	Kwalitatief
	Wateroverlast	Kans op het voorkomen van en de gevolgen van wateroverlast	Kwalitatief
Klimaat-mitigatie / energietransitie	Emissie en vastlegging broeikasgassen	Emissie of vastlegging van broeikasgassen	Kwalitatief
Ruimtelijke kwaliteit			
Natuurlijke systemen	Bodem en ondergrond	Bodemkwaliteit	Kwalitatief
	Grondwater	Grondwaterkwaliteit	Kwalitatief
	Oppervlaktewater	Oppervlaktewaterkwaliteit	Kwalitatief
		Het behalen van KRW-doelen	Kwalitatief
	Geluid	Bovenwatergeluid	Kwalitatief
		Onderwatergeluid	Kwalitatief
Natuur	Biodiversiteit	Staat van de biodiversiteit Beschermde soorten	Kwalitatief
	Houtopstanden	Aanwezige bomen	Kwantitatief
	Areaal natuurgebieden	Areaal en kwaliteit Natura 2000, inclusief effecten stikstofdepositie Areaal en kwaliteit NNN Areaal en kwaliteit natuur buiten beschermde gebieden	Kwalitatief/ kwantitatief
Landschap en openbare ruimte	Landschap en cultuurhistorie	Gebiedskarakteristiek (landschappelijke lijnen, gebieden en elementen)	Kwalitatief
	Archeologie	Vondsten en verwachtingswaarde	Kwalitatief
	Aardkundige waarden	Behoud van aardkundige waarden	Kwalitatief
Economische kwaliteit			

Thema	Aspect	Effecten	Kwantitatief of kwalitatief beoordelen
Economische functies	Gebruiksfuncties	Grondgebruik Visserij Landbouw (Beroeps)scheepvaart Overig	Kwalitatief
	Mobiliteit	Verkeersverbindingen (fietspaden, autowegen en spoorwegen)	Kwantitatief
	Infrastructuur	Windturbines Kabels en leidingen Overig	Kwalitatief
Sociale kwaliteit			
Wonen en woonomgeving	Wonen en welzijn	Recreatief medegebruik (bijv. mosselrapen of zeilen) Recreatiefunctie (aanwezigheid, kwaliteit en nabijheid van recreatie en groenvoorzieningen) Ruimtelijke kwaliteit (beleving) van het gebied na realisatie Woonfunctie en bebouwing	Kwalitatief
Haalbaarheid			
Kosten en uitvoerbaarheid	Kosten	Aanlegfase Gebruiksfase	Kwalitatief
	Uitvoerbaarheid	Beheersbaarheid Handhaafbaarheid	

5.3 Beoordelingsmethodiek

In het MER worden de effecten van de voorgestelde maatregelen in beeld gebracht. De effecten worden met plussen en minnen op een vijfpuntschaal beoordeeld (van ++ naar --, zie tabel 7) ten opzichte van de referentiesituatie: de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen. De effecten worden bepaald tot en met 2034 (zie paragaaf 4.3.1).

Tabel 7 Beoordelingsschaal aan de hand waarvan effecten worden beoordeeld.

Score	Betekenis
++	Zeer positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	Geen effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie

6 Vervolgproces en procedure

In dit hoofdstuk leest u over het vervolgproces van de mer-procedure, de betrokken partijen bij deze procedure en uw participatiemogelijkheden voor deze NRD.

6.1 Voorbereiding vaststelling Natura 2000-beheerplan

Voor de totstandkoming van het nieuwe Natura 2000-beheerplan voor het Veerse Meer en het plan-MER wordt een aantal stappen doorlopen. Het uitgangspunt is het vaststellen van dit beheerplan uiterlijk in Q1 2028. Hieraan voorafgaand is het noodzakelijk zorgvuldig onderzoek te doen voor het plan-MER en vroegtijdige participatie om de totstandkoming van het beheerplan te verrijken.

6.2 Participatie NRD

6.2.1 Zienswijzen NRD

De publicatie van de NRD markeert de start van de mer-procedure. Deze NRD wordt 6 weken ter inzage gelegd voor eenieder. Deze periode is bedoeld om (onder meer) burgers, belangengroepen, bestuursorganen en wettelijke adviseurs de gelegenheid te bieden om een zienswijze naar voren te brengen over de NRD. De volgende (wettelijke) adviseurs worden in ieder geval geraadpleegd:

- Commissie mer
- Ministerie van LVVN (wettelijk adviseur en bevoegd gezag)
- Ministerie van OCW (wettelijk adviseur)
- Provincie Zeeland

U kunt uw reactie geven over de NRD vanaf 27 augustus tot 7 oktober 2025. Dit kan op de volgende manieren.

Digitaal: Bij voorkeur ontvangen wij uw zienswijze via het formulier op www.platformparticipatie.nl.

Schriftelijk: U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directie Participatie o.v.v. NRD Veerse Meer, Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Mondeling: Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dan kunt u binnen de zienswijzentermijn een afspraak maken via de directie Participatie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, telefoon (070) 456 96 07. U wordt dan teruggebeld door een medewerker van de directie Participatie, die uw zienswijze zal noteren.

Op basis van de binnengekomen zienswijzen bepaalt Rijkswaterstaat, in afstemming met minister van Infrastructuur en Waterstaat, de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen plan-MER. In het plan-MER wordt aangegeven hoe met de zienswijzen is omgegaan, en of zienswijzen geleid hebben tot aanpassingen van de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER.

6.2.2 Advies Commissie voor de milieueffectrapportage

Rijkswaterstaat vraagt de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) om een advies over de reikwijdte en detailniveau voor dit MER. De Commissie mer geeft advies over de voorgestelde aanpak voor het MER, waaronder de beoordelingsmethodiek en de alternatieven. De advisering van de Commissie mer loopt in de planning gelijk met de publicatie van de NRD.

6.3 Communicatie richting omgeving

Gedurende het proces van de plan-milieueffectrapportage is transparante en tijdige communicatie met de omgeving van cruciaal belang. Om ervoor te zorgen dat iedereen goed geïnformeerd is en de mogelijkheid heeft om zijn mening te geven, worden verschillende communicatiemiddelen en -momenten ingezet.

Eén van de communicatiemiddelen zijn de inloopspreekuren. Tijdens deze inloopspreekuren kunnen mensen vragen stellen over het proces en het beheerplan. Ook wordt een nieuwsbrief gedeeld om mensen op de hoogte te houden.

Daarnaast biedt de website www.rwsnatura2000.nl algemene informatie over het Natura 2000-beheerplanproces. Hierop worden de laatste ontwikkelingen weergegeven.